

M

„madzsari-türki” módi erotika (16. sz.-i magyar peepshow)

Az alábbi, vlsz. 16. sz. végi kézírású levél (MOL, Zichy cs. lt., Missiles, 08707) szerzőjének olyan látványban volt része, amilyenhez szemérmes „madzsari” asszonyoknál nemigen lehetett szerencséje. A bizonyára rejtett üzeneteket is hordozó levél a kiszakadt részek miatt eléggé nehezen értelmezhető. Címzése szerint „Zenthmiklossy Imbrenek, az az gyermeknek adassek ez lewél”, ám belül „szerelmes húgom asszonynak” (netán fiatal legénykének?) szól; aláírás és dátum nélkül maradt ránk, szövegéből tudjuk meg, hogy ápr. 10-én keletkezett; vlsz. nem töredék. A címzés alatt „Z. p. sz. A.” olvasható. Főbb közlései:

„Isteni imádságomat ajánlom kegyelmednek mint szerelmes húgomnak. Ím értem, hogy igön menyekeziek az nép. Jobb nekik, mert ha én üdömbe jutnak, nem vélem, hogy még csak eszekben is jusson; az csontbóli borbalasszon dolgát, nám, mikor én mondom vala, nem hívéd. Immár most nem szükség hinni, mert bizonytal tudjuk: ilyen az, kinek jó atyafia vagyon, még ő magátul is segítji atyafia szolgálóját.

Ez török asszonynépekben két dolog kedves nálam: egyik, hogy megborotvált morhája, másik: maszlag nélkül nem jár csak ű maga kedvéért is. Nem kéméli embertől. Ez két dolog nélkül immár énnekem, azmennyre rászoktam, senki hasznomat nem veheti.

Magam felől ezt írhatom kegyelmednek, hogy egészségem felől ehetném, ha volna mit, gyakorta, bátor borssal főznék, az jó halat is, enném ilyenkor egy falatot benne, Isten éltesen, édes húgom, jó egészségben.

Énnekem ma adták meg az kegyelmed levelét, kit Bozzásnak adtál volt. Ma pedig tized napja vagyon áprilisnak, mégis Isten sok esztendeig éltesen, édes húgom.

Azt írják nekem, ki sokat részegeskedel, ki ha így vagyon, nyilván nem jó jön ki belőle [...]

A folytatás a kiszakadt szövegrész miatt nem értelmezhető pontosan, de egy bizonyos hazugságról tesz említést, s arról, hogy a szolgáló valakivel cimborált. S a befejezés is arra enged következtetni, hogy a szerző és a címzett kapcsolata titkolandó: kéri a címzettet, Csorba nevű szolgájától akkor küldje el válaszát, amikor az hozzá visszaindul. De: „Meg ne jelentsd az embernek, hogy Csorbátul írsz énnekem, mert nyilván valamint leszen, az elkéri az te leveledet tüle, és mindent meglátna belőle, de te is olykor add Csorbának, mikor szinte lován ülne, hogy ide indulna.”

Annyi kultúrantropológiai újdonságot/érdekességet mindenesetre megtudunk a levélből, hogy az öregedő férfi-szerző mint kuriózumra csodálkozott rá a török rabnő, esetleg valamely magyar nemesasszony →varróbulyája szőrtele-nített, e- vagy depilált nemi szervére (morhájára, kincsére), amely néki igen tetszésére szolgált, valamint azt is, hogy a tőle kapott maszlag révén a kábítószernek is erősen rabja lett.

Jankovics József

Maffei, Raffaele (Raphael Volaterranus, Maffeus Volaterranus, Raffaello Volterrano; Róma, 1451. febr. 27.–Volterra, 1522. jan. 25.)

Történetíró, görög költői és teológiai művek fordítója, teológus. Rómában járt egyetemre, Pomponio Letótól és →Janus Pannonius egykori ferrarai iskolatársától, Gianantonio Porcelliótól humaniorát, Geórgiosz Trapezuntiosztól görög nyelvet és irodalmat tanult. 1479 decemberében Giovanni d' Aragona kardinális pápai legátussal, I. Mátyás sógorával Mo.-ra érkezett. Esztergomban, Lövöldön, Veszprémben is járt. 1480. márc. 24-én már ismét Rómában tartózkodott, ahol jó ideig szentszéki scriptorként működött. Szenvedélyes könyvgyűjtő volt, kb. ezer könyve – túlnyomó részük kódex – maradt fenn. Barátja volt Lorenzo de' Medicinek, Angelo Polizianónak, s kapcsolatban állt Paolo Cortesival, Gabriele Rangoni da Verona egri püspökkel, Mátyás római követével.